

31999Y1009(01)

9.10.1999

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

C 288/2

WSPÓLNOTOWE WYTYCZNE DOTYCZĄCE POMOCY PAŃSTWA NA RZECZ WSPOMAGANIA I RESTRUKTURYZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI

(Komunikat skierowany do Państw Członkowskich wraz z propozycją powzięcia odpowiednich środków)

(1999/C 288/02)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

1. WSTĘP

- (1) Pierwsze wytyczne dotyczące pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności zostały przyjęte przez Komisję w 1994 r. ⁽¹⁾ Wytyczne te zostały przedłużone do dnia 31 grudnia 1999 r. ⁽²⁾. W 1997 r., Komisja dodała szczególne rozporządzenia odnoszące się do sektora rolnego ⁽³⁾.
- (2) Poprzez niniejsze wytyczne, których treść opiera się na treści poprzednich wytycznych, Komisja pragnie wprowadzić pewne zmiany i wyjaśnienia umotywowane szeregiem czynników. Przede wszystkim, wprowadzenie rynku wewnętrznego wymaga zwiększonej czujności wobec pomocy państwa. Szósty i siódme sprawozdanie w sprawie pomocy państwa w sektorze produktów wytwarzanych oraz niektórych innych sektorów Unii Europejskiej ⁽⁴⁾ wskazują na ilościowy wzrost przypadków pomocy doraźnych, wśród których znajdują się w szczególności przypadki udzielenia pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji, bez uwzględnienia pomocy udzielanych nowym landom niemieckim przez *Treuhandanstalt* lub przez *Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben*. Ponadto, zaistnienie wspólnej waluty przyspieszy wzrost wymiany wewnątrz Wspólnoty. Skutki pomocy udzielanej na rzecz wspomagania i restrukturyzacji staną się w związku z tym bardziej odczuwalne w warunkach konkurencji wewnątrz Wspólnoty. Ponadto, w swoim planie działań na rzecz jednolitego rynku ⁽⁵⁾, Komisja zobowiązała się do zaostrożenia zasad udzielania pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji, uwzględniając rolę jaką mogą pełnić pomoc przyznawane w odpowiedniej kwocie w zapewnieniu socjalnego wsparcia procesów restrukturyzacji. Komisja podjęła się zatem wyjaśnienia zasad obowiązujących w zakresie pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji oraz jak najbardziej rygorystycznego określenia wytycznych, zgodnie z którymi będzie przeprowadzać ich analizę.
- (3) Pomoc państwa udzielana na rzecz ratowania od upadłości przedsiębiorstw przeżywających trudności oraz zachęcania ich restrukturyzacji może być uzasadniona jedynie po spełnieniu pewnych warunków. Uzasadnienie takie mogą stanowić na przykład względy polityki społecznej lub regionalnej lub też uznanie pozytywnej roli jaką odgrywa w gospodarce sektor małych i średnich

przedsiębiorstw (MŚP), albo też, w trybie wyjątku, dlatego, że pożądanym jest utrzymanie konkurencyjnej struktury rynku w przypadku gdyby likwidacja przedsiębiorstw mogła prowadzić do sytuacji wąskiego monopolu lub oligopolu.

2. DEFINICJE I ZAKRES OBOWIĄZYWANIA WYTYCZNYCH - POWIĄZANIE Z INNYMI TEKSTAMI ODNOSZĄCYMI SIĘ DO POMOCY PAŃSTWA

2.1. POJĘCIE PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEŻYWAJĄCEGO TRUDNOŚCI

- (4) Nie istnieje wspólnotowa definicja przedsiębiorstwa przeżywającego trudności. Jednakże zdaniem Komisji, w rozumieniu niniejszych wytycznych, dane przedsiębiorstwo przeżywa trudności w sytuacji, gdy jest niezdolne, biorąc pod uwagę stan jego własnych środków finansowych lub środków, które byłoby gotowi przeznaczyć na jego rzecz właściciele/akcjonariusze i wierzyciele, do zahamowania strat, które przy braku interwencji zewnętrznej ze strony władz publicznych, doprowadziłyby je do niemalże pewnej śmierci ekonomicznej w krótkiej lub średniej perspektywie czasowej.
- (5) W szczególności, w każdym razie i niezależnie od jego wielkości, dla celów niniejszych wytycznych, przedsiębiorstwo jest uznawane za przeżywające trudności, w następujących przypadkach:
- a) w przypadku spółki, której wspólnicy posiadają ograniczoną odpowiedzialność ⁽⁶⁾, jeżeli ponad połowa jej subskrybowanego kapitału została utracona ⁽⁷⁾, a ponad jedna czwarta tego kapitału została utracona w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy;
lub
 - b) w przypadku spółki z nieograniczoną odpowiedzialnością ⁽⁸⁾, jeżeli zgodnie z zapisami w księgach spółki ponad połowa jej środków własnych została utracona, a ponad jedna czwarta tych środków została utracona w ciągu dwunastu miesięcy;
lub
 - c) w przypadku wszystkich form przedsiębiorstw, jeżeli zgodnie z prawem krajowym przedsiębiorstwo spełnia warunki podlegania procedurze zbiorowej w związku z jego niewypłacalnością.

⁽¹⁾ Dz.U. C 368, z 23.12.1994, str. 12.

⁽²⁾ Dz.U. C 67, z 10.3.1999, str. 11.

⁽³⁾ Dz.U. C 283, z 19.9.1997, str. 2. Patrz także uwaga na dole strony dotycząca tytułu 5.

⁽⁴⁾ KOM(1998) 417 wersja ostateczna i KOM(1999) 148 wersja ostateczna.

⁽⁵⁾ CSE(97) 1 wersja ostateczna.

⁽⁶⁾ Chodzi w szczególności o formy spółek wymienione w art. 1 ust. 1 akapit 1 dyrektywy Rady nr 78/660/EWG (Dz.U. L 222, z 14.8.1978, str. 11), tak jak została ona zmieniona, w szczególności dyrektywą nr 90/605/EWG (Dz.U. L 317, z 16.11.1990, str. 60).

⁽⁷⁾ Analogicznie do przepisów dyrektywy Rady nr 77/91/EWG (Dz.U. L 26, z 31.1.1977, str. 1).

⁽⁸⁾ Chodzi tutaj w szczególności o formy spółek wymienione w art. 1 dyrektywy 90/605/EWG.

(6) Trudności przedsiębiorstwa objawiają się zwykle wzrastającym poziomem strat, spadkiem obrotów, gromadzeniem się zapasów, przerostem zdolności produkcyjnych, zmniejszeniem marży brutto samofinansowania, wzrastającym zadłużeniem, wzrostem kosztów finansowych jak również osłabieniem lub zanikiem wartości aktywów netto. W najpoważniejszych przypadkach, przedsiębiorstwo może się nawet znaleźć w sytuacji niewypłacalności lub zostać objęte procedurą zbiorową prawa krajowego w związku z jego niewypłacalnością. W tym ostatnim przypadku, niniejsze wytyczne dotyczą pomocy, które miałyby miejsce przy okazji tego typu procedury mającej na celu kontynuację przedsiębiorstwa. We wszystkich przypadkach, przedsiębiorstwo może kwalifikować się do pomocy jedynie po sprawdzeniu jego niezdolności do zapewnienia stabilizacji za pomocą własnych środków lub środków uzyskanych od jego właścicieli/akcjonariuszy lub wierzycieli.

(7) Dla potrzeb niniejszych wytycznych, nowo utworzone przedsiębiorstwo ⁽¹⁾ nie kwalifikuje się do korzystania z pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji, nawet jeśli jego początkowa sytuacja finansowa jest trudna. Taka sytuacja występuje w szczególności w przypadku gdy nowe przedsiębiorstwo powstało w wyniku likwidacji wcześniej istniejącego przedsiębiorstwa lub też w przypadku przejęcia samych tylko jego aktywów ⁽²⁾.

(8) Spółka należąca do grupy nie kwalifikuje się w zasadzie do korzystania z pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji, chyba że zostanie udowodnione, że trudności spółki są trudnościami charakterystycznymi tylko dla niej i że nie są wynikiem arbitralnej alokacji kosztów w ramach grupy, a także pod warunkiem że trudności te są zbyt duże, aby mogły zostać rozwiązane przez samą grupę.

2.2. DEFINICJA POMOCY NA RZECZ WSPOMAGANIA I RESTRUKTURYZACJI

(9) Pomoc na rzecz wspomagania i restrukturyzacji zostały ujęte w tych samych wytycznych ponieważ w obu przypadkach władze państwowe mają do czynienia z przedsiębiorstwem przeżywającym trudności, a wspomaganie i restrukturyzacja są często dwiema fazami składającymi się na tę samą operację, nawet jeśli podlegają odrębnym mechanizmom.

(10) Z samej swojej natury, pomoc na rzecz wspomagania ma charakter przejściowy. Powinna ona umożliwić podtrzymanie istnienia przedsiębiorstwa przeżywającego trudności w ciągu okresu odpowiadającego upływowi czasu niezbędnego dla opracowania planu restrukturyzacji lub anulowania stanu likwidacji i/lub upływowi czasu niezbędnemu dla zajęcia przez Komisję stanowiska wobec tego planu.

(11) Natomiast restrukturyzacja opiera się na planie realistycznym, spójnym i szeroko zakrojonym, którego celem jest odtworzenie dobrej kondycji przedsiębiorstwa w dłuższej perspektywie czasowej. Składają się na nią zwykle jeden

lub kilka spośród następujących elementów: reorganizacja i racjonalizacja działalności przedsiębiorstwa na bardziej skutecznych podstawach, tak aby doprowadzić do zaniechania deficytowych rodzajów działalności, zrestrukturyzowania tych, których konkurencyjność może zostać przywrócona, a także, czasami, zróżnicowania się poprzez zwrócenie w kierunku nowych rentownych rodzajów działalności. W zasadzie, restrukturyzacji przemysłowej powinna towarzyszyć restrukturyzacja finansowa (dopływ kapitału, oddłużenie). Natomiast restrukturyzacja w rozumieniu niniejszych wytycznych nie może ograniczać się do pomocy finansowej, której celem jest wyrównanie poprzednich strat, bez oddziaływania na przyczyny tych strat.

2.3. ZAKRES STOSOWANIA

(12) Niniejsze wytyczne obowiązują niezależnie od sektora działalności (poza zakresem stosowania traktatu EWWiS), bez uszczerbku dla szczególnych zasad sektorowych odnoszących się do przedsiębiorstw przeżywających trudności ⁽³⁾. Rozdział 5 zawiera szczególne zasady dotyczące rolnictwa przyjęte w 1997 r.

2.4. OBOWIĄZYWANIE ARTYKUŁU 87 UST. 1 TRAKTATU WE

(13) Z samej swojej natury, pomoc udzielane przez państwo na rzecz wspomagania lub restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności wykazują skłonność do wypaczania konkurencji. Ponieważ mają wpływ na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi, wchodzą w zakres stosowania art. 87 ust. 1 Traktatu.

(14) Pomoc na rzecz restrukturyzacji mogą przybierać zróżnicowane formy, takie jak dopływ kapitału, anulowanie długów, udzielanie pożyczek, zwolnienia podatkowe, redukcja składek na ubezpieczenia społeczne lub gwarancje pożyczkowe. Natomiast z drugiej strony, i jeżeli brak przeciwwskazań w innym tekście wspólnotowym odnoszącym się do pomocy państwa, pomoc udzielane w ramach wspomagania powinny być ograniczone do pożyczek lub gwarancji pożyczkowych (patrz punkty 23 - 27).

(15) Źródłem pomocy może być obojętnie jaki szczebel administracji ⁽⁴⁾, czy to będzie szczebel krajowy, regionalny lub lokalny, bądź też każde „przedsiębiorstwo publiczne”, zgodnie z definicją podaną w art. 2 dyrektywy Komisji 80/723/EWG z dnia 25 czerwca 1980 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między Państwami

⁽¹⁾ Utworzenie przez przedsiębiorstwo własnej filii, której celem byłoby jedynie przyjmowanie jego aktywów i ewentualnie pasywów nie jest uważane za tworzenie nowego przedsiębiorstwa.

⁽²⁾ Jedynymi wyjątkami od tej zasady są ewentualne przypadki przewidziane w Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben w ramach jego misji prywatyzacyjnej oraz inne podobne przypadki w nowych landach i to w odniesieniu do przedsiębiorstw powstałych w wyniku likwidacji lub przejęcia mającego miejsce do dnia 31 grudnia 1999 r.

⁽³⁾ Takie szczególne zasady istnieją w sektorze stoczniowym [rozporządzenie Rady (WE) nr 1540/98 (Dz.U. L 202, z 18.7.1998, str. 1)], w sektorze samochodowym (Dz.U. C 279, z 15.9.1997, str. 1), w sektorze transportu powietrznego (Dz.U. C 350, z 10.12.1994, str. 5).

⁽⁴⁾ Włączając w to pomoc współfinansowaną przez fundusze wspólnotowe.

Członkowskimi i przedsiębiorstwami publicznymi⁽¹⁾. Zgodnie z powyższym, tytułem przykładu, pomoc udzielane na rzecz wspomagania lub restrukturyzacji mogą pochodzić od holdingów państwowych lub od spółek inwestycyjnych finansowanych z funduszy publicznych⁽²⁾.

- (16) W celu ustalenia, czy wnoszenie przez władze publiczne kapitału do przedsiębiorstw do nich należących zawiera w sobie elementy pomocy, przyjętym kryterium jest zasada „prywatnego inwestora w gospodarce rynkowej”⁽³⁾. Zgodnie z tą zasadą, przyznanie finansowania lub udzielenie gwarancji finansowania danemu przedsiębiorstwu nie jest uznawane za udzielenie pomocy pod warunkiem że w tych samych okolicznościach, w warunkach gospodarki rynkowej, racjonalnie zachowujący się przedsiębiorca wniósłby niezbędne fundusze.
- (17) Natomiast w przypadku gdy finansowanie jest udzielane lub gwarantowane przez państwo na rzecz przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnościach finansowych, należy uznać prawdopodobieństwo, że transfery finansowe zawierają elementy pomocy państwa. Dlatego też informacje o tego typu transakcjach finansowych powinny być uprzednio przekazywane Komisji, ewentualnie w formie zgłoszenia istnienia danego systemu, zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu⁽⁴⁾. Domniemanie istnienia pomocy staje się większe w przypadku gdy na rynku, na którym korzystający z pomocy prowadzi działalność istnieje strukturalny przerost zdolności produkcyjnych w skali Wspólnoty lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) lub też gdy cały sektor gospodarki przeżywa trudności.
- (18) Zmiany zachodzące na poziomie własności przedsiębiorstwa beneficjenta nie powinny mieć wpływu na oszacowanie pomocy udzielanych na rzecz wspomagania lub restrukturyzacji

2.5. ZGODNOŚĆ ZE WSPÓLNYM RYNKIEM

- (19) Artykuł 87 Traktatu, w ust. 2 i 3 przewiduje możliwości występowania zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy objętych art. 87, ust. 1. Przy wyłączeniu szkód spowodowanych klęskami naturalnymi lub innymi nadzwyczajnymi wydarzeniami (art. 87 ust. 2 lit. b)), które nie są tutaj omawiane, jedyną podstawą zgodności dla pomocy udzielanych na rzecz wspierania lub restrukturyzacji przedsiębiorstw jest art. 87 ust. 3 lit. c). Na jego mocy, Komisja jest uprawniona do wydawania zezwoleń na „pomoc, której celem jest ułatwienie rozwoju niektórych

rodzajów działalności gospodarczej (...), o ile nie naruszają one warunków wymiany handlowej w wymiarze sprzecznym ze wspólnym interesem”.

- (20) Komisja uważa, że pomoc udzielane na rzecz wspomagania i restrukturyzacji mogą przyczynić się do rozwoju działalności gospodarczej bez wywierania wpływu na wymianę handlową w wymiarze sprzecznym z interesem wspólnotowym pod warunkiem że spełnione zostaną warunki określone w niniejszych wytycznych. W przypadku gdy przedsiębiorstwa mające być objęte wspomaganiem lub restrukturyzacją znajdują się w regionach wspomaganych, Komisja weźmie pod uwagę względy regionalne, o których mowa w art. 87 ust. 3 lit. a) i c), zgodnie z trybem przedstawionym w punktach 53 i 54.

2.6. POZOSTAŁE POSTANOWIENIA PRAWA WSPÓLNOTOWEGO

- (21) Należy przypomnieć, że Komisja nie może wyrazić zgody na przyznanie pomocy w celu wspomagania lub restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności, jeżeli tryb tych pomocy, związany z ich przedmiotem, narusza postanowienia Traktatu (oraz przepisy prawa wtórnego) inne niż zawarte w art. 87 i 88.

3. OGÓLNE WARUNKI PRYZNAWANIA POMOCY NA RZECZ WSPOMAGANIA I RESTRUKTURYZACJI ZGŁASZANYCH KOMISJI INDYWIDUALNIE

- (22) Niniejszy rozdział dotyczy wyłącznie pomocy zgłaszanej Komisji indywidualnie. Po spełnieniu pewnych warunków, Komisja może wyrazić zgodę na stosowanie systemów pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji. Warunki udzielania zgody na takie systemy znajdują się w rozdziale 4.

3.1. POMOC NA RZECZ WSPOMAGANIA

- 23) Aby Komisja mogła wyrazić na nie zgodę, pomoc na rzecz wspomagania, określona w punkcie 12, powinna spełniać następujące warunki:
- a) składa się z pomocy w środkach płynnych w formie gwarancji kredytowych lub kredytów⁽⁵⁾.
- W obu przypadkach, kredyt powinien podlegać oprocentowaniu przynajmniej porównywalnemu z oprocentowaniem stwierdzonym w przypadku pożyczek udzielanych przedsiębiorstwom znajdującym się w dobrej kondycji, a w szczególności oprocentowaniem odniesienia przyjętemu przez Komisję;

(1) Dz.U. L 195, z 29.7.1980, str. 35; dyrektywa zmieniona przez dyrektywę 93/84/EWG (Dz.U. L 254, z 12.10.1993, str. 16).

(2) patrz wyrok Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z dnia 22 marca 1977 r. w sprawie 78/76, Steinike und Weinlig przeciwko Niemcom (1977), Zb. Orz. str. 595; Crédit Lyonnais przeciwko Usinor-Sacilor, komunikat prasowy Komisji IP(91) 1045.

(3) Patrz komunikat dotyczący przedsiębiorstw publicznych sektora wytwórczego (Dz.U. C 307, z 13.11.1993, str. 3).

(4) Patrz w szczególności pkt 27 informacji w sprawie przedsiębiorstw publicznych sektora publicznego.

(5) Przewidziany został jeden wyjątek w zakresie pomocy na rzecz wspomagania w sektorze bankowym tak, aby umożliwić odnośnej instytucji kredytowej czasową kontynuację swojej działalności bankowej zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem ostrożnościowym (dyrektywa Rady nr 89/647/EWG z dnia 18 grudnia 1989 r. w sprawie współczynnika wypłacalności instytucji kredytowych (Dz.U. L 386, z 30.12.1989, str. 14)). W razie potrzeby, każda pomoc przybierająca inną postać niż tę przewidzianą w tym punkcie b), w szczególności wniesienia kapitału lub pożyczki uzupełniającej, zostanie wzięta pod uwagę podczas ewentualnej analizy kompensat w ramach planu restrukturyzacji w rozumieniu punktów 35-39.

- b) są związane z kredytami, których okres spłaty następujący po dokonaniu na rzecz przedsiębiorstwa ostatniego przelewu pożyczonych sum nie przekracza dwunastu miesięcy ⁽¹⁾;
- c) są uzasadnione poważną sytuacją społeczną i nie powodują poważnych skutków negatywnego rozszerzenia się („spillover”) na inne Państwa Członkowskie;
- d) w momencie zgłoszenia, towarzyszy im zobowiązanie Państwa Członkowskiego do przekazania Komisji, w terminie sześciu miesięcy od daty przyznania pomocy na rzecz wspomagania: albo planu restrukturyzacji, albo planu likwidacji, albo dowodu na to, że pożyczka została w całości spłacona i/lub gwarancja została zakończona;
- e) ich kwota ogranicza się do tego co niezbędne dla funkcjonowania przedsiębiorstwa (np. pokrycie wydatków płacowych lub bieżącego zaopatrzenia) w ciągu okresu, dla którego pomoc została przyznana.
- (24) Wstępne wydanie zezwolenia na pomoc na rzecz wspomagania obejmuje maksymalnie okres sześciu miesięcy lub - jeżeli Państwo Członkowskie przedłożyło plan restrukturyzacji w tym terminie - do czasu aż Komisja wypowie się na temat tego planu. W wyniku wstępnego zezwolenia oraz w wyjątkowych, należycie uzasadnionych przypadkach, na wniosek Państwa Członkowskiego, Komisja może udzielić prolongaty początkowego sześciomiesięcznego terminu.
- (25) Pomoc na rzecz wspomagania jest operacją wyjątkową mającą na celu utrzymanie działalności w ciągu ograniczonego okresu czasu, w ramach którego możliwe jest dokonanie oceny przyszłości przedsiębiorstwa. Nie mogą być natomiast dopuszczone powtarzające się operacje wspomagania, które ograniczałyby się do utrzymywania status quo, opóźniania tego co nieuniknione i przenoszenia w międzyczasie problemów ekonomicznych i społecznych na innych bardziej skutecznych producentów lub na inne Państwa Członkowskie.
- (26) Jeżeli Państwo Członkowskie nie wywiązało się w terminie 6 miesięcy ze zobowiązania, o którym mowa w punkcie 23 d), a także w sytuacji braku satysfakcjonującego uzasadnienia wniosku o przedłużenie tego terminu, Komisja wszczynna postępowanie przewidziane w artykuł 88 ust. 2.
- (27) Zezwolenie na udzielenie pomocy na rzecz wspomagania nie przesądza o późniejszej aprobacie pomocy przyznanej w ramach planu restrukturyzacji, która to pomoc powinna być oceniona na podstawie jej własnych charakterystyk.
- (1) Spłata pożyczki związanej z dotacją na rzecz wspomagania może zostać pokryta ze środków pomocy na rzecz restrukturyzacji, która byłaby przyznana przez Komisję w późniejszym czasie.
- 3.2. POMOC NA RZECZ RESTRUKTURYZACJI
- 3.2.1. **Podstawowe zasady**
- (28) Pomoc udzielana na rzecz restrukturyzacji powoduje szczególne problemy w zakresie konkurencji, ponieważ pomoc ta może doprowadzić do tego, że niesprawiedliwa część obciążeń związanych z adaptacją strukturalną i problemami społecznymi oraz gospodarczymi stąd wynikającymi zostanie przeniesiona na innych producentów nie korzystających z pomocy, jak również na inne Państwa Członkowskie. Należy zatem przyjąć ogólną zasadę, że pomoc na rzecz restrukturyzacji będą udzielane jedynie w tych przypadkach, gdzie możliwe będzie udowodnienie, że ich przyznanie nie jest sprzeczne z interesem Wspólnoty. Będą one możliwe jedynie na podstawie ścisłych kryteriów i przy zapewnieniu, że ewentualne zakłócenia konkurencji zostaną zrównoważone korzyściami wynikającymi z utrzymania przedsiębiorstwa przy życiu (szczególnie gdy zostanie ustalone, że skutek netto zwolnień, będących wynikiem upadłości przedsiębiorstwa, w połączeniu ze skutkami odczuwalnymi na poziomie dostawców, zaostrzyłyby problemy lokalne, regionalne lub krajowe związane z zatrudnieniem, albo też - wyjątkowo - likwidacja przedsiębiorstwa doprowadziłaby do sytuacji monopolu lub wąskiego oligopolu) oraz, w razie potrzeby, wystarczającymi korzyściami po stronie konkurentów.
- 3.2.2. **Warunki przyznania pomocy**
- (29) Z zastrzeżeniem specjalnych postanowień odnoszących się do stref wspomaganych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz sektora rolnego (patrz punkty 53, 54, 55 i rozdział 5), Komisja przyznaje pomoc po spełnieniu następujących warunków.
- a) *Kwalifikowanie się przedsiębiorstwa do pomocy*
- (30) Przedsiębiorstwo musi być uznane za przeżywające trudności w rozumieniu niniejszych wytycznych (punkty 4-8)
- b) *Przywrócenie dobrej kondycji*
- (31) Przyznanie pomocy jest uwarunkowane wdrożeniem planu restrukturyzacji, który w przypadku każdej pomocy indywidualnej podlega zatwierdzeniu przez Komisję.
- (32) Plan restrukturyzacji, którego czas trwania powinien być w miarę możliwości jak najkrótszy, powinien umożliwić długotrwałe przywrócenie dobrej kondycji przedsiębiorstwa w dłuższej perspektywie czasowej, w oparciu o realistyczne wytyczne dotyczące warunków przyszłej działalności. Pomoc na rzecz restrukturyzacji powinna być zatem powiązana z skutecznym planem restrukturyzacji, w zakresie którego dane Państwo Członkowskie przyjmuje zobowiązanie. Plan ten powinien zostać przedstawiony Komisji wraz z wszystkimi niezbędnymi

szczegółami, a zwłaszcza z badaniem rynku ⁽¹⁾. Poprawa kondycji powinna być przede wszystkim wynikiem środków wewnętrznych przewidzianych w planie restrukturyzacji. Może ona opierać się na czynnikach zewnętrznych, na które przedsiębiorstwo nie może oddziaływać, takie jak zmiany cen lub popytu, jedynie wtedy, gdy zaawansowane wytyczne na temat ewolucji rynku cieszą się powszechnym poparciem. Restrukturyzacja powinna zakładać zaniechanie tych rodzajów działalności, które nawet po restrukturyzacji w dalszym ciągu charakteryzowałyby się strukturalnym deficytem.

(33) Plan restrukturyzacji opisuje warunki, które spowodowały trudności przedsiębiorstwa, co pozwala ocenić czy zaproponowane środki są właściwe. Plan ten uwzględnia w szczególności staną sytuację i przewidywalną ewolucję podaży i popytu na rynku odnośnych wyrobów, wraz ze scenariuszami zawierającymi hipotezy optymistyczne, pesymistyczne i pośrednie, jak również poszczególne mocne i słabe strony przedsiębiorstwa. Umożliwia on przedsiębiorstwu przejście do nowej struktury, która pozwoli mu osiągnąć perspektywę dobrej kondycji w dłuższym horyzoncie czasowym oraz możliwość funkcjonowania z własnych środków.

(34) Plan restrukturyzacji powinien proponować przekształcenie przedsiębiorstwa w taki sposób, aby było w stanie pokryć, po zakończeniu restrukturyzacji, wszystkie koszty swojej działalności, w tym koszty amortyzacji i koszty finansowe. Przewidywana rentowność kapitałów własnych przedsiębiorstwa restrukturyzowanego powinna być wystarczająca, tak aby mogło ono stawić czoła konkurencji, przy liczeniu od tej pory jedynie na własne siły.

c) *Zapobieganie przypadkom niepożądanego zakłócenia konkurencji*

(35) Powinny zostać podjęte kroki na rzecz złagodzenia, na tyle na ile jest to możliwe, niekorzystnych dla konkurentów skutków pomocy. Jeżeli nie jest to możliwe, pomoc powinna być uznana jako „sprzeczna ze wspólnym interesem”, czyli niezgodna ze wspólnym rynkiem

(36) Warunek powyższy znajduje najczęściej swój wyraz w ograniczeniu obecności jakiego przedsiębiorstwo może sprostać na swoim rynku lub rynkach po okresie

⁽¹⁾ Informacje niezbędne do tego, aby Komisja mogła przeprowadzić w zadowalający sposób zbadanie pomocy zostały szczegółowo określone w załączniku I.

restrukturyzacji. Jeżeli odnośny rynek ⁽²⁾ ma niewielkie znaczenie z punktu widzenia Wspólnoty i EOG lub jeśli udział lub udziały w rynku przedsiębiorstwa są niewielkie, należy uznać, że nie niepożądane zakłócenie konkurencji nie występuje. Z tego też względu należy uznać, że nie odnosi się to w zasadzie do małych i średnich przedsiębiorstw, chyba że postanowienia sektorowe w ramach reguł konkurencji odnoszących się do pomocy państwa stanowią inaczej.

(37) Ograniczenie lub wymuszone zmniejszenie obecności na danym rynku lub rynkach, na których przedsiębiorstwo działa stanowi kompensatę dla konkurentów. Kompensata ta powinna pozostawać w związku ze skutkami zakłócenia konkurencji jakie niesie udzielona pomoc, a w szczególności powinna być w relacji do względnego znaczenia przedsiębiorstwa na swoim rynku lub rynkach. Komisja określa jej zakres w oparciu o badanie rynku załączone do planu restrukturyzacji, a jeżeli procedura została wszczęta, w oparciu o informacje dostarczone przez interwenientów. Zmniejszenie obecności przedsiębiorstwa jest realizowane poprzez plan restrukturyzacji oraz warunki, które mogą być z nim związane.

(38) Złagodzenie konieczności kompensat może być brane pod uwagę w sytuacji gdy to ograniczenie lub zmniejszenie niesie ryzyko oczywistego pogorszenia struktury rynku, na przykład poprzez powodowanie w sposób pośredni tworzenia się monopolu lub sytuacji ścisłego oligopolu.

(39) Kompensaty mogą przybierać różne formy, zależnie od tego czy przedsiębiorstwo funkcjonuje lub nie funkcjonuje na rynku charakteryzującym się przerostem zdolności produkcyjnych. W swojej ocenie przerostu zdolności produkcyjnych, Komisja może wziąć pod uwagę wszystkie istotne informacje, na temat których posiada wiedzę:

i) w przypadku występowania w skali Wspólnoty i EOG strukturalnego przerostu zdolności produkcyjnej na rynku, na którym korzystający z pomocy kontynuuje swoją działalność, plan restrukturyzacji powinien w związku z powyższym przyczynić się do jego uzdrowienia, zależnie od uzyskanej przez niego pomocy i jej wpływu na tenże rynek, poprzez

⁽²⁾ Zgodnie z jego definicją zawartą w wielobranżowych ramach pomocy o przeznaczeniu regionalnym na rzecz dużych projektów inwestycyjnych (punkt 7.6) (Dz.U. C 107, z 7.4.1998, str. 7): „dla potrzeb oceny udziału w rynku, rynek lub rynki odnośnych wyrobów obejmują wyroby brane pod uwagę w projekcie inwestycyjnym jak również, w razie potrzeby, wyroby uważane za wymienne z punktu widzenia konsumentów (z powodu ich charakterystyk, ceny i przeznaczenia) lub producenta (z powodu elastyczności jego urządzeń produkcyjnych). Rozważany tutaj rynek geograficzny obejmuje zasadniczo kraje EOG oraz, w zależności od przypadku, każdą istotną część terytorium EOG, jeśli warunki konkurencji na nim występujące różnią się w sposób istotny od tych występujących na pozostałym terytorium EOG. W razie potrzeby, odnośny rynek lub rynki mogą być uznane za posiadające wymiar światowy”. W uwadze znajdującej się na dole strony zostało doprecyzowane, że w przypadku produkcji dóbr pośrednich, odnośny rynek może być rynkiem wyrobu końcowego, jeżeli zasadnicza produkcja nie została upłynniona na rynku dobra pośredniego.

- nieodwracalne obniżenie zdolności produkcyjnej. Obniżenie zdolności produkcyjnej jest nieodwracalne jeżeli odnośne aktywa w sposób definitywny utraciły zdolność produkowania na poprzednim poziomie lub też zostały w sposób definitywny przekształcone pod kątem innego ich przeznaczenia. W tym względzie, sprzedaż zdolności produkcyjnych na rzecz konkurentów nie okazuje się wystarczająca, chyba że urządzenia produkcyjne są przeznaczone do wykorzystania na takim rynku geograficznym, gdzie ich ciągła eksploatacja nie powinna mieć większego wpływu na sytuację konkurencji we Wspólnocie. Wymagania obniżenia zdolności produkcyjnej powinny przyczynić się do zmniejszenia obecności wspomaganego przedsiębiorstwa na jego rynku lub rynkach;
- ii) natomiast w przypadku gdy ani we Wspólnocie, ani w EOG nie istnieją strukturalne przerosty produkcji na rynku obsługiwany przez korzystającego z pomocy, Komisja dokona jednak analizy istotności wymagań kompensat. W przypadku gdy kompensaty obejmują zmniejszenie mocy produkcyjnej zainteresowanego przedsiębiorstwa, zmniejszenie to może przyjąć formę zbycia aktywów lub filii. Komisja powinna zbadać kompensaty zaproponowane przez kraj członkowski, niezależnie od ich postaci oraz określić, czy ich zakres jest wystarczający, aby złagodzić ewentualne skutki zakłócenia konkurencji. Podczas analizy niezbędnych kompensat, Komisja weźmie pod uwagę sytuację na rynku, w szczególności poziom jego wzrostu i stopień zaspokojenia popytu.
- d) *Pomoc ograniczona do minimum*
- (40) Kwota i natężenie pomocy powinny być ograniczone do ścisłego minimum niezbędnego do umożliwienia restrukturyzacji w zależności od środków finansowych będących w dyspozycji przedsiębiorstwa, jego akcjonariuszy lub grupy handlowej, do której ono należy. Korzystający z pomocy powinni przyczynić się znacząco do planu restrukturyzacji na zasadzie wyłożenia własnych środków, w tym poprzez sprzedaż aktywów, w przypadku gdy okazują się one niezbędne dla przetrwania przedsiębiorstwa lub też poprzez finansowanie zewnętrzne uzyskane na warunkach zewnętrznych. W celu ograniczenia zakłóceń konkurencji, należy unikać sytuacji, w której pomoc jest przyznawana w takiej postaci lub kwocie, która wyposaża przedsiębiorstwo w nadwyżkowe środki płynne, które może przeznaczyć na finansowanie agresywnych działań mogących spowodować zakłócenia na rynku i które nie byłyby związane z procesem restrukturyzacji. Mając powyższe na uwadze, Komisja bada poziom pasywów przedsiębiorstwa po jego restrukturyzacji, w tym również każde przeniesienie w czasie lub obniżenie wiarygodności, szczególnie w sytuacji gdy restrukturyzacja jest kontynuowana w związku z procedurą zbiorową prawa krajowego związaną z niewypłacalnością⁽¹⁾. Pomoc nie powinna również służyć do finansowania nowych inwestycji, które nie okazują się niezbędne dla przywrócenia dobrej kondycji przedsiębiorstwa.
- (41) We wszystkich przypadkach, Komisja musi otrzymać dowody na to, że pomoc będzie wykorzystana jedynie w celu przywrócenia dobrej kondycji przedsiębiorstwa i że nie umożliwi korzystającemu z pomocy, podczas wdrażania planu restrukturyzacji, rozwijania jego zdolności produkcyjnych, chyba żeby okazało to się konieczne z punktu widzenia przywrócenia dobrej kondycji przedsiębiorstwa, bez jednoczesnego wypaczania warunków konkurencji.
- e) *Szczegółowe warunki przyznawania pomocy*
- (42) Poza środkami kompensacyjnymi przewidzianymi w punktach 35 - 39 oraz w przypadku gdy tego rodzaju postanowienia nie zostały powzięte przez Państwo Członkowskie, Komisja może narzucić warunki i obowiązki jakie uzna za konieczne do spowodowania, aby konkurencja nie została wypaczona w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem. W szczególności, warunki i obowiązki mogą zobowiązywać Państwo Członkowskie do:
- i) podejmowania pewnych środków we własnym zakresie (na przykład obowiązek otwarcia niektórych rynków na innych operatorów wspólnotowych);
- ii) narzucenia beneficjentowi niektórych środków (na przykład, nie działania w charakterze firmy dyktującej ceny „price leader” na niektórych rynkach);
- iii) nie przyznawania beneficjentowi przez czas trwania restrukturyzacji pomocy z tytułu innych celów.
- f) *Pełnego wdrożenia planu restrukturyzacji i przestrzeganie narzuconych warunków*
- (43) Przedsiębiorstwo powinno wdrożyć w całości plan restrukturyzacji, który został zaakceptowany przez Komisję i powinno wywiązać się z każdego innego zobowiązania przewidzianego w decyzji Komisji. Komisja uważa, że nieprzestrzeganie planu lub zobowiązań stanowi nadużycie pomocy.
- (44) W przypadku restrukturyzacji rozłożonych na kilka lat i angażujących duże wydatki na rzecz pomocy, Komisja może wymagać, aby pomoc na rzecz restrukturyzacji została rozbita na kilka wpłat. Może ona uzależnić dokonanie wpłat od:
- i) wstępnego potwierdzenia dla każdej wpłaty, należytego wdrożenia planu restrukturyzacji na każdym z etapów restrukturyzacji, zgodnie z przewidzianym harmonogramem;

(1) Patrz punkt 6.

ii) uzyskania wstępnego zezwolenia na dokonanie każdej wpłaty, po sprawdzeniu właściwego przebiegu restrukturyzacji.

g) *kontrola i coroczne sprawozdanie*

(45) Komisja powinna mieć możliwość upewnienia się co do właściwego przebiegu planu restrukturyzacji, na podstawie regularnie składanych szczegółowych sprawozdań, które są jej przekazywane przez Państwo Członkowskie.

(46) Jeżeli chodzi o pomoc przeznaczoną dla dużych przedsiębiorstw, pierwsze z tych sprawozdań powinno być w zasadzie przedstawione Komisji najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od daty wydania zgody na przyznanie pomocy. Sprawozdania powinny być następnie przekazywane Komisji przynajmniej raz w roku, w stałym terminie, tak długo jak cele planu restrukturyzacji nie zostaną uznane za osiągnięte. Powinny zawierać wszystkie informacje, których Komisja potrzebuje w celu kontrolowania wdrażania programu restrukturyzacji, harmonogramu wpłat przekazywanych przedsiębiorstwu oraz przestrzegania warunków i zobowiązań określonych w decyzji o przyznaniu pomocy. W sprawozdaniach powinny być uwzględnione wszystkie istotne dane odnoszące się do pomocy, niezależnie od ich charakteru, który może być doraźny lub systemowy, z których przedsiębiorstwo ewentualnie korzystało podczas okresu restrukturyzacji (patrz punkty 90 - 93 „Przydatne środki”). Jeżeli Komisja odczuwa potrzebę, aby niektóre zasadnicze informacje, takie jak zamknięcie lub obniżenie zdolności produkcyjnej zostały jej we właściwym czasie potwierdzone, może wymagać częstszego przekazywania sprawozdań.

(47) Jeżeli chodzi o pomoc udzielane małym i średnim przedsiębiorstwom, coroczne przekazywanie rachunku wyników przedsiębiorstwa korzystającego z pomocy powinno być w zasadzie wystarczające, chyba że istnieją większe obostrzenia w decyzji o przyznaniu pomocy.

3.2.3. Zasada „jednorazowej pomocy” („one time, last time”)

(48) W celu uniknięcia występowania nadużyć w udzielaniu pomocy, pomoc na rzecz restrukturyzacji powinny być udzielane tylko jeden raz. W przypadku gdy do Komisji wpłynę projekt pomocy na rzecz restrukturyzacji, Państwo Członkowskie powinno sprecyzować, czy przedsiębiorstwo korzystało już w przeszłości z pomocy państwa na rzecz restrukturyzacji, w tym z pomocy przyznanych przed wejściem w życie niniejszych wytycznych oraz z pomocy nie zgłoszonych⁽¹⁾. Jeżeli taka sytuacja występuje i jeżeli

okres restrukturyzacji zakończył się⁽²⁾, albo też jeśli plan przestał być wykonywany od mniej niż dziesięciu lat, wtedy w zasadzie Komisja nie udzieli zgody na⁽³⁾ przyznanie nowej pomocy na rzecz restrukturyzacji, chyba że zaistniały okoliczności wyjątkowe, nieprzewidziane i takie, za które winą nie można obciążyć przedsiębiorstwa⁽⁴⁾. Nieprzewidziane okoliczności to takie, których nie można w żaden sposób antycypować w momencie opracowania planu restrukturyzacji.

(49) Zmiany w statusie własności przedsiębiorstwa korzystającego z pomocy mające miejsce po przyznaniu pomocy oraz wszelkie postępowanie sądowe lub administracyjne skutkujące uzdrowieniem jego bilansu, redukcją jego wierzytelności lub spłatą poprzednich długów nie mają żadnego wpływu na stosowanie tej zasady, w przypadku gdy chodzi o kontynuację tego samego przedsiębiorstwa.

(50) W przypadku przedsiębiorstwa przejmującego aktywa innego przedsiębiorstwa, w szczególności przedsiębiorstwa, które podlegało jednej z procedur, o których mowa w punkcie 49 lub procedurze zbiorowej prawa krajowego w związku z niewypłacalnością i które to przedsiębiorstwo samo korzystało z pomocy na rzecz wspomaganie lub restrukturyzacji, przejmujący nie podlega warunkowi jednorazowej pomocy, o ile zostaną spełnione trzy warunki:

a) przejmujący jest w sposób jasny wyodrębniony od dawnego przedsiębiorstwa;

b) wykupił aktywa scedowane przez dawne przedsiębiorstwo po cenie rynkowej (unikając w ten sposób jakiegokolwiek „ucieczki” do nowego przedsiębiorstwa pomocy przekazanej dawnemu przedsiębiorstwu);

(2) O ile nie zostanie to sprecyzowane inaczej, data zakończenia restrukturyzacji jest w zasadzie tożsama z datą końcową wdrożenia poszczególnych środków przewidzianych w planie restrukturyzacji (patrz załącznik I, punkt IV, szósty myślnik).

(3) W związku ze stopniem liberalizacji oraz specyfiką każdego sektora, należy wskazać na występowanie dwóch sytuacji:

— w sektorze transportu powietrznego, całkowicie zliberalizowanego od roku 1997, Komisja zastosuje zasadę jednorazowej pomocy w granicach i na warunkach wytycznych dotyczących pomocy państwa dla sektora lotniczego,

— w pozostałych sektorach, jeżeli skutki liberalizacji rynków wspólnotowych uprzednio zamkniętych dla wolnej konkurencji spowodowały zaistnienie nowych warunków ekonomicznych, możliwe jest zastosowanie odstępstw od tej reguły.

(4) Dla potrzeb niniejszego punktu, nie będzie uwzględniana pomoc przyznana przed dniem 1 stycznia 1996 r. przedsiębiorstwom byłej Niemieckiej Republiki Demokratycznej, uznana przez Komisję jako zgodna ze wspólnym rynkiem. Ponadto punkt ten nie dotyczy pomocy udzielonej tego rodzaju przedsiębiorstwom przed dniem 31 grudnia 2000 r. Jednakże Komisja uważa, że pomoc na rzecz restrukturyzacji nie powinna w zasadzie potrzebna więcej niż jeden raz. Tego typu przypadki Komisja będzie oceniać w świetle tej zasady.

(1) W odniesieniu do pomocy nie zgłoszonej, podczas swojej analizy Komisja bierze pod uwagę możliwość, aby pomoc mogła być ogłoszona jako zgodna ze wspólnym rynkiem inaczej niż jako pomoc na rzecz restrukturyzacji.

c) likwidacja lub uzdrowienie i wykupienie nie są tylko formułami umożliwiającymi obejście stosowania zasady „jednorazowej pomocy” (występowanie takiego przypadku Komisja mogłaby uznać na przykład w sytuacji, gdy trudności napotymane przez przejmującego były jasno przewidywalne w momencie wykupienia aktywów dawnego przedsiębiorstwa).

(51) Jednakże należy w tym miejscu przypomnieć, że pomoc na rzecz wykupienia aktywów, jako pomoc przyznawana do inwestycji początkowej, nie kwalifikuje się z punktu widzenia niniejszych wytycznych (patrz także punkt 7).

3.2.4. Zmiana w planie restrukturyzacji

(52) W przypadku przyznania pomocy na rzecz restrukturyzacji, zainteresowane Państwo Członkowskie może, podczas okresu restrukturyzacji, zwrócić się do Komisji o wydanie zgody na wprowadzenie zmian do planu restrukturyzacji oraz do kwoty pomocy. Komisja może zezwolić na wprowadzenie tego rodzaju zmian o ile spełnione zostaną następujące warunki:

- a) zmieniony plan powinien przewidywać rozsądny termin przywrócenia dobrej kondycji przedsiębiorstwa;
- b) w przypadku gdy kwota pomocy została zwiększona, wielkość wymaganej kompensaty powinna być wyższa niż wstępnie ustalona;
- c) w przypadku gdy proponowane kompensaty są mniejsze niż kompensaty początkowo przewidziane, kwota pomocy powinna zostać odpowiednio zmniejszona;
- d) nowy harmonogram wdrożenia kompensat może odzwierciedlać opóźnienie w stosunku do harmonogramu początkowo przyjętego jedynie wtedy, gdy przyczyny nie leżą po stronie przedsiębiorstwa, ani Państwa Członkowskiego. W przeciwnym przypadku, kwota pomocy powinna zostać odpowiednio zmniejszona.

3.2.5. Pomoc na rzecz restrukturyzacji w regionach wspomaganych

(53) Zgodnie z art. 158 Traktatu, osiągnięcie spójności ekonomicznej i społecznej jest podstawowym celem Wspólnoty. art. 159 ⁽¹⁾

precyzuje, że w realizacji tego celu powinny uczestniczyć inne polityki. W związku z tym, podczas rozpatrywania pomocy na rzecz restrukturyzacji w regionach wspomaganych, Komisja powinna brać pod uwagę potrzeby rozwoju regionalnego. Jednakże sam fakt usytuowania przedsiębiorstwa przeżywającego trudności w jednym z tych regionów nie stanowi uzasadnienia dla stosowania ulgowego podejścia wobec tego typu pomocy, ponieważ w średniej lub w dłuższej perspektywie czasowej sztuczne wspomaganie przedsiębiorstw nie pomaga regionowi. Ponadto, w związku z ograniczoną kwotą środków przeznaczonych

na promocję rozwoju regionalnego, odnośnie regiony są zainteresowane w tym, aby środki te zostały wykorzystane jak najszybciej na rzecz innych zdrowych i trwałych rodzajów działalności. I wreszcie, zakłócenia konkurencji powinny być zredukowane do minimum, nawet w przypadku pomocy udzielanych przedsiębiorstwom znajdujących się w regionach wspomaganych.

(54) Dlatego też, kryteria wymienione w punktach 29 - 52 odnoszą się również do regionów wspomaganych, nawet jeśli potrzeby rozwoju regionalnego są uwzględniane. Jednakże wobec tychże regionów wspomaganych, a także o ile nie zostało to stwierdzone inaczej w regułach sektorowych, kryteria warunkujące przyznawanie pomocy powinny być mniej wymagające w kwestii uzyskiwania kompensat. Jeżeli potrzeby rozwoju regionalnego to uzasadniają, zmniejszenie zdolności produkcyjnych będzie mniejsze niż jest to wymagane w regionach nie korzystających ze wsparcia. Należy też dokonać rozróżnienia między regionami mogącymi korzystać z pomocy regionalnej na mocy art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu oraz tymi regionami, które mogą korzystać z postanowień art. 87 ust. 3 lit. c). Ma to na celu uwzględnienie występowania zaostrzonych problemów regionalnych wśród tych pierwszych.

3.2.6. Pomoc na rzecz restrukturyzacji małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)

(55) Z reguły, pomoc przekazywane przedsiębiorstwom należącym do kategorii (MŚP) ⁽²⁾ wyrządzają mniejszą szkodę warunkom wymiany handlowej, niż pomoc udzielane wielkim przedsiębiorstwom. Względny powyższe zachowują również ważność w odniesieniu do pomocy na rzecz restrukturyzacji w ten sposób, że wymóg jest mniej ostry w stosunku do warunków przedstawionych w punktach 29 - 47. W tym przypadku przyznawanie pomocy nie będzie z reguły związane z kompensatami (patrz punkty 35 - 39), chyba że istnieją sprzeczne zapisy w rozporządzeniach sektorowych dotyczących pomocy państwa, a ograniczenia w zakresie zawartości sprawozdania będą mniejsze (patrz punkty 45, 46 i 47). Natomiast zasada „jednorazowej pomocy” (punkty 48 - 51) w pełni stosuje się do MŚP.

3.2.7. Pomoc mające na celu pokrycie kosztów społecznych restrukturyzacji

(56) Plany restrukturyzacji implikują zazwyczaj redukcję lub zaniechanie obszarów działalności, których dotyczą. Tego typu redukcje okazują się często niezbędne, aby możliwe było osiągnięcie racjonalizacji i skuteczności, niezależnie

⁽¹⁾ Artykuł 159 Traktatu przewiduje, że „Proces formułowania i wdrażania polityk oraz działań Wspólnoty, a także proces wdrażania rynku wewnętrznego bierze pod uwagę cele, o których mowa w art. 158 oraz przyczynia się do ich realizacji”.

⁽²⁾ W tym przypadku stosuje się definicja zawarta w rekomendacji Komisji w sprawie określenia pojęcia małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 107, z 30.4.1996, str. 4).

- od obniżenia zdolności produkcyjnych, od którego przyznanie pomocy może być uzależnione (szczególnie w przypadku gdy istnieje przerost strukturalny w skali Wspólnoty Europejskiej i EOG: patrz punkty 35–39).
- (57) Zdarza się, że ustawodawstwo Państw Członkowskich w zakresie pracy zawiera ogólne systemy ubezpieczeń społecznych w ramach których odprawy z tytułu zwolnień i odejścia na przyspieszoną emeryturę są wypłacane bezpośrednio zwalnianemu personelowi. Systemów tych nie uważa się za pomoc państwową wchodzącą w zakres stosowania art. 87 ust. 1, o ile państwo układa się bezpośrednio z personelem, a przedsiębiorstwo jest odsunięte od wszelkiej darowizny.
- (58) Poza odprawami z tytułu zwolnień i odejścia na przyspieszoną emeryturę przeznaczonymi dla personelu, zdarza się często, że ogólne systemy ubezpieczeń społecznych przewidują pokrycie przez rząd kosztu odpraw dla zwalnianego personelu przyznanych przez przedsiębiorstwo, które wykraczają poza jego zobowiązania ustawowe lub kontraktowe. Jeżeli tego typu systemy są przyznawane w sposób ogólny bez ograniczeń sektorowych każdemu pracownikowi spełniającemu uprzednio ustalone warunki i jeżeli przewidują automatyczne przyznawanie owych korzyści, nie są wtedy uważane jako implikujące – w przypadku przedsiębiorstw w trakcie restrukturyzacji- pomocy wchodzącej w zakres stosowania art. 87 ust. 1. Natomiast, jeżeli systemy te służą do zachęcania restrukturyzacji w danych sektorach, mogą wtedy implikować pomoc z powodu ich selektywnego podejścia ⁽¹⁾.
- (59) Obowiązki, z jakich dane przedsiębiorstwo musi wywiązywać się z mocy obowiązującego prawa pracy lub układów zbiorowych zawartych ze związkami i dotyczących odpraw z tytułu zwolnień i/lub przyspieszonego odejścia na emeryturę, wchodzą w zakres normalnych kosztów jakie przedsiębiorstwo musi finansować z własnych środków. W tych warunkach, wszelki wkład państwa wnoszony do tych kosztów powinien być uznawany za pomoc, niezależnie od tego, czy płatności zostaną dokonane bezpośrednio przez przedsiębiorstwo, czy też przekazane personelowi za pośrednictwem instytucji rządowej.
- (60) Komisja podchodzi do przypadków takich pomocy w sposób pozytywny, ponieważ ich korzyści ekonomiczne wykraczają poza interesy danego przedsiębiorstwa ułatwiając zmiany strukturalne oraz łagodząc problemy społeczne z nich wynikające, a także dlatego, że często wyrównują różnice w obowiązkach nakładanych na przedsiębiorstwa przez ustawodawstwa różnych krajów.
- (61) Poza funkcją polegającą na finansowaniu kosztu odpraw z tytułu zwolnień i odejść na przyspieszoną emeryturę, często zdarza się, że pomoc na rzecz restrukturyzacji służy w niektórych przypadkach restrukturyzacji do finansowania działań szkoleniowych, doradczych i praktycznej pomocy w poszukiwaniu innego zatrudnienia, do finansowania pomocy w ponownym zagospodarowaniu się i kształcenia zawodowego, jak również do finansowania pomocy udzielanej pracownikom pragnącym rozpocząć nową działalność. W sposób systematyczny, Komisja opiniuje pozytywnie tego typu pomoc.
- (62) Ważne jest, aby pomoc wynikająca z punktów 56–61 była jasno zdefiniowana w ramach planu restrukturyzacji. Faktycznie, pomoc przeznaczona na środki społeczne, z której mogą korzystać wyłącznie osoby zwalniane nie jest uwzględniana w celu określenia skali kompensat, o których mowa w punktach 35–39.
- (63) Kierują się troską o przestrzeganie interesu ogółu, Komisja będzie starała się w miarę możliwości ograniczyć, w ramach planu restrukturyzacji, skutki społeczne restrukturyzacji występujące w innych Państwach Członkowskich niż państwo udzielające pomocy.

4. SYSTEMY POMOCY NA RZECZ MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

4.1. ZASADY OGÓLNE

- (64) Komisja będzie udzielała zgody na systemy pomocy na rzecz wspomagania i/lub restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności jedynie tym spośród małych i średnich przedsiębiorstw, które są zgodne z definicją wspólnotową. Z zastrzeżeniem następujących postanowień szczegółowych, rozdziały 2 i 3 odnoszą się do oceny zgodności takich systemów. Wszelka pomoc przyznana w ramach danego systemu nie spełniająca jednego z tych warunków powinna być zgłoszona indywidualnie i uprzednio zatwierdzona przez Komisję.

4.2. KWALIFIKOWANIE SIĘ

- (1) W wyroku z 26 września 1996 r. w sprawie C-241/94, (Francja przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich, Zob. Orz. 1990, str. I-4551 (Kimberly Clark Sopalin)), Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że finansowanie przez władze francuskie pochodzące z Krajowego Funduszu na rzecz Zatrudnienia, przyznawane dyskrecyjnie mogło faworyzować pewne przedsiębiorstwa w stosunku do innych, przez co spełniane były warunki pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu (Wyrok nie poddał zresztą w wątpliwość wniosków wyciągniętych przez Komisję, która uznała, że pomoc ta jest zgodna ze wspólnym rynkiem)
- (65) W ramach systemów, które będą odtąd zatwierdzane, i o ile nie będzie sprzecznego rozporządzenia sektorowego, zwolnione ze zgłoszenia indywidualnego mogą być jedynie te przypadki pomocy na rzecz MSP, które spełniają przynajmniej jedno z trzech kryteriów wymienionych w punkcie 5. Pomoc dla przedsiębiorstw nie spełniających żadnego z tych trzech kryteriów powinny być zgłoszone indywidualnie Komisji, tak aby mogła ocenić charakter przedsiębiorstwa przeżywającego trudności beneficjenta.

4.3. WARUNKI WYRAŻANIA ZGODY NA SYSTEMY POMOCY NA RZECZ RATOWANIA

(66) Aby Komisja mogła wyrazić na nie zgodę, systemy przewidujące udzielanie pomocy na rzecz wspomaganie powinny spełniać warunki wymienione w lit. a), b), c) i e) punktu 23. Dla celów niniejszego rozdziału, warunek d), o którym mowa w punkcie 23 został zastąpiony następującym warunkiem:

d) pomoc na rzecz wspomaganie może być udzielana jedynie na okres maksymalnie sześciu miesięcy, podczas których powinna zostać przeprowadzona analiza sytuacji przedsiębiorstwa. Przed upływem tego okresu, Państwo Członkowskie powinno albo zatwierdzić plan restrukturyzacji albo plan likwidacji, albo też powinno zażądać od beneficjenta spłaty pożyczki i pomocy w wysokości odpowiadającej premii z tytułu ryzyka. Wszelka pomoc na rzecz wspomaganie wykracząca poza ów okres sześciu miesięcy powinna być indywidualnie zgłaszana Komisji.

4.4. WARUNKI UDZIELANIA ZGODY NA SYSTEMY POMOCY NA RZECZ RESTRUKTURYZACJI

(67) Komisja będzie udzielała zgodę na systemy pomocy na rzecz restrukturyzacji jedynie wtedy, gdy przyznanie pomocy jest uzależnione od pełnego wdrożenia przez beneficjenta planu restrukturyzacji uprzednio zatwierdzonego przez Państwo Członkowskie i spełniającego następujące warunki:

a) *Przywrócenie dobrej kondycji*: stosują się kryteria określone w punktach 31-34;

b) *Zapobieganie niepożądanym wypaczeniom konkurencji*: z powodu mniejszych zakłóceń konkurencji jakie pociągają za sobą pomoc na rzecz MŚP, nie znajduje zasada opisana w punktach 35-39, polegająca na zmniejszeniu obecności beneficjenta na odnośnym rynku lub rynkach, chyba że inaczej przewidują to zasady konkurencji w zakresie pomocy państwa. Systemy powinny natomiast przewidywać, że przedsiębiorstwa korzystające z pomocy nie będą mogły w żaden sposób zwiększać swojej zdolności produkcyjnej podczas trwania planu restrukturyzacji;

c) *Pomoc ograniczone do ścisłego niezbędnego minimum*: stosują się zasady opisane w punktach 40 i 41;

d) *Zasada jednorazowej pomocy*: stosuje się zasada jednorazowej pomocy opisana w punktach 48-51. Jednakże Państwa Członkowskie powinny przekazywać do Komisji zgłoszenia w trybie indywidualnym, jeżeli odstępują od tej zasady są spowodowane:

i) „wyjątkowymi okolicznościami, nieprzewidywalnymi i nie wynikającymi z winy przedsiębiorstwa”;

ii) przejściem aktywów innego przedsiębiorstwa, które samo już korzystało z pomocy na rzecz wspomaganie lub restrukturyzacji;

e) *Zmiana planu restrukturyzacji*: każda zmiana planu powinna przebiegać zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 52.

4.5. WSPÓLNE WARUNKI WYDAWANIA ZGODY NA SYSTEMY POMOCY NA RZECZ WSPOMAGANIA I/LUB RESTRUKTURYZACJI

(68) Systemy powinny podawać maksymalną kwotę pomocy, która może być przyznana temu samemu przedsiębiorstwu z tytułu operacji wspomaganie i/lub restrukturyzacji, w tym również w przypadku zmiany planu. Każda pomoc powodująca przekroczenie tej kwoty powinna być zgłaszana indywidualnie Komisji. Maksymalna kwota pomocy nie może przekraczać 10 milionów EURO, w tym również w przypadku skumulowania z innymi źródłami lub innymi systemami.

4.6. KONTROLA I SPRAWOZDANIA ROCZNE

(69) Punkty 45, 46 i 47 nie odnoszą się do pomocy systemowych. Jednakże wydanie zezwolenia na stosowanie systemu pomocy powinno podlegać obowiązki przedstawienia, zasadniczo raz w roku, sprawozdania dotyczącego wdrożenia odnośnego systemu, zawierającego informacje przewidziane w instrukcji Komisji dotyczącej standardowych sprawozdaniań⁽¹⁾. Sprawozdania powinny również zawierać listę wszystkich przedsiębiorstw korzystających z pomocy oraz wymienić, dla każdego z tych przedsiębiorstw:

a) jego nazwę;

b) jego kod sektorowy, odpowiadający dwucyfrowemu kodowi klasyfikacji sektorowej NACE⁽²⁾;

c) ilość zatrudnionych osób;

d) roczny obrót oraz kwotę bilansu;

e) kwotę przyznanej pomocy;

f) w razie potrzeby, dane odnoszące się do pomocy na rzecz restrukturyzacji lub uważanej za taką, która została przyznana przedsiębiorstwu w przeszłości;

⁽¹⁾ Patrz list do Państw Członkowskich z dnia 22.2.1994 r. Prawo konkurencji we Wspólnotach Europejskich, tom II.A.

⁽²⁾ Generalna nomenklatura działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej, opublikowana przez Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich.

- g) informację, czy przedsiębiorstwo korzystające z pomocy uległo lub nie uległo likwidacji lub też podlegało lub nie podlegało procedurze zbiorowej w związku ze swoją niewypłacalnością, tak długo, jak proces restrukturyzacji nie został zakończony.

5. POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE POMOCY NA RZECZ RESTRUKTURYZACJI W SEKTORZE ROLNYM ⁽¹⁾

5.1. ZMNIEJSZENIE ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNYCH

- (70) Punkty 35 - 39, 55 i 67 b) przewidują, że w zasadzie wymóg kompensaty nie znajduje zastosowania wobec małych i średnich przedsiębiorstw, chyba że inaczej przewidują to rozporządzenia sektorowe. W sektorze rolnym, Komisja będzie zwykle wymagała kompensaty, zgodnie z zasadami, o których mowa w punktach 35 - 39, od wszystkich korzystających z pomocy na rzecz restrukturyzacji, niezależnie od ich wielkości. Jednakże tytułem alternatywy, Państwa Członkowskie mogą zastosować wobec rolnictwa specjalne rozporządzenia wymienione w punktach 73 - 82.

5.2. DEFINICJA PRZEROSTU ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNYCH

- (71) W odniesieniu do sektora rolnego, a także dla celów niniejszych wytycznych, strukturalny przerost zdolności produkcyjnych jest definiowany przez Komisję dla każdego przypadku oddzielnie, a szczególnie na podstawie:
- a) skali i tendencji, dla branż pod uwagę kategorii wyrobu, środków stabilizacji rynku w ciągu trzech ostatnich lat, w szczególności zwrotów wywozowych i wycofań z rynku, ewolucji cen, na rynku światowym, a także na podstawie ograniczeń sektorowych przewidzianych w przepisach wspólnotowych. Uważa się, że produkty podstawowe będące przedmiotem limitów produkcyjnych nie powodują przerostu;
 - b) jeżeli chodzi o sektor rybołówstwa i hodowli wodnej, specyficznego charakteru tego sektora oraz regulacji w nim obowiązujących, w szczególności wytycznych dla rozpatrywania pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i hodowli wodnej ⁽²⁾ oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 2468/98 ⁽³⁾.

5.3. KWALIFIKOWANIE SIĘ DO KORZYSTANIA Z SYSTEMÓW POMOCY NA RZECZ WSPOMAGANIA I RESTRUKTURYZACJI

- (72) Punkt 65, odnoszący się do kryteriów kwalifikowania się do korzystania z systemów pomocy na rzecz

⁽¹⁾ Obejmujące na potrzeby niniejszych wytycznych wszystkich operatorów biorących udział w produkcji i/lub handlu wyrobami o których mowa w załączniku I Traktatu, w tych działających w sektorze rybołówstwa i hodowli wodnej, jednak przy uwzględnieniu szczególnych charakterystyk tego sektora oraz rozporządzeń wspólnotowych regulujących jego funkcjonowanie.
⁽²⁾ Dz.U. C 100, z 27.3.1997, str. 12.
⁽³⁾ Dz.U. L 312, z 20.11.1998, str. 19.

wspomagania i restrukturyzacji przeznaczonych dla MŚP, a w szczególności dotyczący zwolnienia od zgłaszania indywidualnego przewidzianego dla tego typu pomocy nie dotyczy sektora rolnego (produkcja, przetwórstwo i sprzedaż). W tym sektorze oraz w ramach systemów, które będą odtąd dopuszczane, pomoc przeznaczone dla MŚP nie spełniających warunków wymienionych we wspomnianym punkcie mogą być jednak zwolnione od zgłaszania indywidualnego.

5.4. OBNIŻENIE ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNEJ

- (73) Jeżeli chodzi o podmioty działające w sektorze rolnym, na wniosek zainteresowanego Państwa Członkowskiego oraz w miejsce rozporządzeń ogólnych przewidzianych w niniejszych wytycznych dotyczących obniżenia zdolności produkcyjnej, Komisja będzie stosowała następujące rozporządzenia:

a) Przypadek ogólny

- (74) W przypadku występowania przerostu strukturalnego, stosuje się wymóg nieodwracalnego obniżenia lub zamknięcia zdolności produkcyjnych, o którym mowa w punktach 35-39. Jednakże w przypadku podstawowej produkcji rolnej, wymóg ten jest zastąpiony przez wymóg obniżenia lub zamknięcia zdolności przez pięć lat, a przynajmniej:

- i) jeśli chodzi o środki koncentrujące się na szczególnych wyrobach lub podmiotach, obniżenie zdolności produkcyjnej powinno osiągnąć w zasadzie 16 % ⁽⁴⁾ tej zdolności, dla której pomoc na rzecz restrukturyzacji jest faktycznie przyznawana;
- ii) jeżeli chodzi o środki nie przeznaczone na szczególny cel, obniżenie zdolności produkcyjnej powinno osiągnąć w zasadzie 8 % ⁽⁴⁾ wartości produkcji wyrobów charakteryzującej się przerostem strukturalnym na rzecz których pomoc na rzecz restrukturyzacji jest faktycznie przyznawana.

- (75) Podczas określania prawa do przyznania pomocy na rzecz restrukturyzacji oraz jej kwoty, nie należy brać pod uwagę obowiązku przestrzegania limitu wspólnotowego, ani związanych z nim rozporządzeń mających zastosowanie wobec indywidualnych podmiotów.

b) Szczególny przypadek małych przedsiębiorstw rolnych (MPR)

- (76) Dla potrzeb niniejszego komunikatu, za MPR uznaje się podmiot z sektora rolnego nie zatrudniający więcej niż dziesięć jednostek pracy rocznej.

⁽⁴⁾ Jeżeli chodzi o pomoc na rzecz restrukturyzacji przyznawaną w regionach wspomaganych, w tym obszarach zacofanych, wymagane zmniejszenie zdolności produkcyjnej jest zmniejszone o dwa punkty procentowe.

- (77) Jeżeli chodzi o MPR, wymóg nieodwracalnego obniżenia lub zamknięcia zdolności produkcyjnych może być spełniony na poziomie danego rynku (przy czym nie musi on być koniecznie zastosowany wobec beneficjentów samej tylko pomocy na rzecz restrukturyzacji, ani nawet wobec tylko niektórych spośród nich). Jeżeli chodzi o przestrzeganie rozporządzeń w dziedzinie wspólnej polityki rolnej, Państwa Członkowskie mają swobodę wyboru systemu obniżenia zdolności produkcyjnych, który pragną zastosować wobec MPR. W tym przypadku, Państwa Członkowskie powinny w zasadzie udowodnić, że:
- i) jeśli chodzi o środki koncentrujące się na szczególnych wyrobach lub podmiotach, system będzie obniżał w odnośnym państwie członkowskim zdolności produkcyjne wyrobu lub wyrobów, których przerost strukturalny wynosi 10 % ⁽¹⁾ w stosunku do tego, dla którego pomoc w restrukturyzacji jest faktycznie przyznawana;
 - ii) jeśli chodzi o środki nie przeznaczone na szczególny cel, obniżenie to powinno osiągnąć 5 % ⁽¹⁾ wartości produkcji wyrobów charakteryzujących się przerostem strukturalnym, którym pomoc na rzecz restrukturyzacji jest faktycznie przyznawana. Obniżenie to może dotyczyć albo wyrobów faktycznie korzystających z pomocy na rzecz restrukturyzacji, albo każdego innego wyrobu z załącznika I charakteryzującego się przerostem strukturalnym.
- Państwo Członkowskie powinno również udowodnić, że obniżenie zdolności ma dodatkowy charakter w stosunku do każdego innego obniżenia mającego zastosowanie przy braku pomocy na rzecz restrukturyzacji.
- (78) W przypadku gdy nie odnoszą się do zdolności produkcyjnych korzystającego z pomocy, środki obniżenia zdolności powinny być wdrożone w ciągu dwóch lat następujących po dacie osiągnięcia progu, o którym mowa w punktach 79, 80 i 81.
- c) *Szczególne warunki dotyczące wszystkich podmiotów z sektora rolnego*
- (79) W tym sektorze, nawet pomoc w bardzo małej kwocie może podlegać zakresowi stosowania art. 87 ust. 1 Traktatu. Jednakże uznając problemy praktyczne jakie powoduje w przestrzeganiu interesu ogółu obniżenie zdolności produkcyjnej na poziomie podstawowej produkcji rolnej (a pośrednio na poziomie przetwórstwa i sprzedaży wyrobów wymienionych w załączniku I Traktatu), tak aby możliwe było korzystanie z odstępstwa na mocy art. 87, ust. 3 lit. c) Traktatu, Komisja, pod rygorem spełnienia wszystkich pozostałych warunków, odstąpi od wymogu obniżenia zdolności produkcyjnej w następujących przypadkach:
- i) jeżeli chodzi o środki koncentrujące się na szczególnej kategorii wyrobów lub operatorów, w przypadku
 - gdy decyzje podjęte na korzyść wszystkich beneficjentów w ciągu okresu dwunastu kolejnych miesięcy nie obejmą, całościowo, ilości wyrobu przekraczającej 3 % całkowitej rocznej produkcji tego wyrobu w tym kraju;
 - ii) jeżeli chodzi o środki nie przeznaczone na szczególny cel, w przypadku decyzji podjętych na korzyść wszystkich beneficjentów w ciągu okresu dwunastu kolejnych miesięcy nie obejmą, całościowo, wartości przekraczającej 1,5 % całkowitej rocznej wartości produkcji rolnej w tym kraju.
- (80) Na wniosek zainteresowanego Państwa Członkowskiego, odniesienia geograficzne, o których mowa w punkcie 79 i) i ii) mogą dla każdego ze środków zostać określone na szczeblu regionalnym. We wszystkich przypadkach, określenie produkcji danego kraju (lub regionu) powinno być przeprowadzone na podstawie normalnych poziomów produkcji (z reguły jest to średnia z trzech poprzednich lat). Ilość i wartość produkcji beneficjentów powinny być reprezentatywne dla ilości i wartości produkcji przedsiębiorstw tychże beneficjentów przed przyjęciem decyzji o przyznaniu pomocy.
- (81) W żadnym razie, zwolnienie z obowiązku obniżenia zdolności nie implikuje tolerowania pomocy na rzecz inwestycji w dziedzinach podlegających ograniczeniom sektorowym.
- (82) W przypadku przekroczenia ograniczeń regulujących zwolnienie z obowiązku obniżenia zdolności produkcyjnych na mocy punktów 79, 80 i 81:
- i) poziom obniżenia zdolności produkcyjnych do osiągnięcia jest określany na podstawie całkowitej zdolności produkcyjnej będącej przedmiotem pomocy, a nie tylko na podstawie przekroczenia progów;
 - ii) jeżeli chodzi o beneficjentów innych niż MPR, którzy zostali dopuszczeni do korzystania z pomocy zanim progi zostały osiągnięte, obniżenie zdolności produkcyjnych może zostać osiągnięte poprzez środki analogiczne do tych przewidzianych w punktach 76, 77 i 78.

5.5. ZASADA „JEDNORAZOWEJ POMOCY” („ONE TIME, LAST TIME”)

- (83) Zasada, zgodnie z którą pomoc na rzecz restrukturyzacji może być udzielana tylko jeden raz obowiązuje również w sektorze rolnym. Jednakże w drodze odstępstwa od punktów 48 - 51 i 67, w odniesieniu do pomocy udzielanych indywidualnie oraz systemów na rzecz wspomagania i restrukturyzacji w sektorze podstawowej produkcji rolnej, okres w ciągu którego pomoc dodatkowa nie może być udzielana oprócz okoliczności wyjątkowych, nieprzewidzianych i nie z winy przedsiębiorstwa został skrócony do

⁽¹⁾ Jeżeli chodzi o pomoc na rzecz restrukturyzacji przyznawaną w regionach wspomaganych, w tym obszarach zacofanych, wymagane zmniejszenie zdolności produkcyjnej jest zmniejszone o dwa punkty procentowe.

pięciu lat. Odstępstwa od tej zasady nie muszą być zgłaszane indywidualnie Komisji, pod warunkiem że będą przyznawane zgodnie z warunkami systemu w kształcie uznanym przez Komisję. Zmiany systemów pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji wprowadzone w celu uwzględnienia nieprzewidzianych zmian w rynku mające miejsce podczas udzielania zgody przez Komisję na tego typu systemy będą rozpatrywane dla każdego przypadku oddzielnie.

5.6. KONTROLA I COROCZNE SPRAWOZDANIE

- (84) Jeżeli chodzi o kontrolę i roczne sprawozdanie w sektorze rolnym, stosują się postanowienia rozdziałów 3 i 4, z wyjątkiem obowiązku dostarczenia listy wszystkich beneficjentów korzystających z systemów jak również niektórych informacji a) - g) w punkcie 69) na temat każdego z nich. Ten ostatni wymóg nie stosuje się wobec systemów wspierających MPR.
- (85) W przypadku odniesienia się do postanowień punktów 73 - 82, sprawozdanie powinno zawierać również albo:
- informacje dotyczące ilości (lub wartości) produkcji faktycznie objętej dotacją na rzecz restrukturyzacji oraz poziomu obniżenia zdolności produkcyjnych osiągniętego zgodnie z wyżej wymienionymi punktami; albo
 - informacje stanowiące dowód na to, że warunki zwolnienia od zastosowania obniżenia zdolności produkcyjnych wymienione w punktach 79, 80 i 81 zostały spełnione.

5.7. DEFINICJA REGIONÓW WSPOMAGANYCH

- (86) Dla potrzeb niniejszych wytycznych, regiony wspomagane (patrz punkty 53 i 54) obejmują również, jeżeli chodzi o podmioty z sektora rolnego, strefy słabo rozwinięte w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) zmieniające i uchylające niektóre rozporządzenia ⁽¹⁾.

6. ŚRODKI PRZYDATNE W ROZUMIENIU ART. 88 UST. 1

- (87) Na mocy art. 88 ust. 1, Komisja proponuje Państwom Członkowskim następujące środki przydatne odnoszące się do istniejących w nich systemów pomocy. Komisja

zamierza uzależnić wydanie zgody na stosowanie w przyszłości jakiegokolwiek nowego systemu od spełnienia następujących warunków.

6.1. INDYWIDUALNE ZGŁOSZENIE KAŻDEJ POMOCY DO INWESTYCJI MATERIALNEJ W CIĄGU OKRESU RESTRUKTURYZACJI

- (88) W przypadku gdy duże przedsiębiorstwo otrzymuje pomoc na restrukturyzację rozpatrywaną z tytułu niniejszych wytycznych, przyznanie jakiegokolwiek innej pomocy do inwestycji w ciągu okresu restrukturyzacji może mieć wpływ na poziom kompensaty, który powinien zostać określony przez Komisję.
- (89) Podczas okresu restrukturyzacji takiego przedsiębiorstwa, każda pomoc mająca wspierać inwestycje materialną (niezależnie od jej celu: rozwój regionalny, ochrona środowiska lub inny), przyznana po 3 czerwca 2000 r., będzie musiała być zgłoszona indywidualnie, chyba że pomoc będzie objęta obowiązującą zasadą *de minimis* ⁽²⁾.

6.2. INFORMOWANIE KOMISJI O KAŻDEJ POMOCY, KTÓRA BĘDZIE PRYZNANA PRZEDSIĘBIORSTWU BENEFICJENTA

- (90) W przypadku gdy duże przedsiębiorstwo otrzymuje pomoc do restrukturyzacji rozpatrywaną z tytułu niniejszych wytycznych, kontrola właściwego stosowania decyzji Komisji odnoszących się do tego typu pomocy wymaga dużej przejrzystości wobec późniejszych pomocy, które przedsiębiorstwo mogłoby otrzymać, nawet zgodnie z systemem już dopuszczonym, a nawet również w przypadku gdyby te ostatnie nie podlegały indywidualnemu zgłoszeniu, o którym mowa w punktach 88 i 89.
- (91) Poczynając od 30 czerwca 2000 r., zgłoszenia pomocy na rzecz restrukturyzacji tego typu przedsiębiorstwa będą musiały wymieniać, tytułem informacji, inne pomoc, niezależnie od ich rodzaju, przeznaczone dla przedsiębiorstwa beneficjenta w ciągu okresu restrukturyzacji, chyba że pomoc będzie objęta obowiązującą zasadą *de minimis*.
- (92) W ten sam sposób, sprawozdania przekazywane z tytułu punktów 45, 46, i 47 niniejszych wytycznych powinny wymieniać inne pomoc przyznane beneficjentowi w ciągu danego okresu, jak również przewidziane pomoc na rzecz przedsiębiorstwa beneficjenta w ciągu okresu restrukturyzacji, chyba że pomoc będzie objęta obowiązującą zasadą *de minimis*.
- (93) Komisja zastrzega sobie prawo do wszczęcia procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 w stosunku do wszystkich pomocy, jeżeli przyznanie pomocy w ramach zatwierdzonych systemów mogłoby prowadzić do obejścia wymagań zawartych w niniejszych wytycznych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 160, z 26. 6.1999, str. 80.

⁽²⁾ Dz.U. C 68 z 6.3.1996, str. 9.

6.3. DOSTOSOWANIE DOTYCHCZASOWYCH SYSTEMÓW POMOCY NA RZECZ RATOWANIA LUB RESTRUKTURYZACJI W ŚWIELE NINIEJSZYCH WYTYCZNYCH

- (94) Państwa Członkowskie powinny dostosować swoje dotychczasowe systemy pomocy na rzecz ratowania i restrukturyzacji, które będą obowiązywać po 30 czerwca 2000 r., tak aby uczynić je po tej dacie zgodnymi z niniejszymi wytycznymi, w szczególności z rozporządzeniami rozdziału 4.
- (95) W celu umożliwienia Komisji sprawowania kontroli nad tym dostosowaniem, Państwa Członkowskie prześlą jej do dnia 31 grudnia 1999 r. listę tych wszystkich systemów. Powinny następnie, do dnia 30 czerwca 2000 r., przekazać Komisji wystarczające informacje umożliwiające jej sprawdzenie, czy systemy zostały zmienione zgodnie z niniejszymi wytycznymi.

7. POSTANOWIENIA KOŃCOWE, WEJŚCIE W ŻYCIE, CZAS TRWANIA I REWIZJA WYTYCZNYCH

7.1. ZMIANA WYTYCZNYCH DOTYCZĄCYCH POMOCY REGIONALNYCH

- (96) Punkt 4.4 wytycznych dotyczących pomocy państwa przeznaczonych dla regionów⁽¹⁾ zostaje zmieniony poprzez wykreślenie tekstu „chyba że” aż do końca punktu 4.4. Ten tekst wykluczał z zakresu definicji „inwestycji początkowej”, a zatem pozbawiał prawa do kwalifikowania się do korzystania z pomocy regionalnych, przejęcie jednego z zakładów przedsiębiorstwa przeżywającego trudności. Wyłączenie to już zatem nie obowiązuje. Jednakże zostało sprecyzowane, że w przypadku przejęcia jednego z zakładów przedsiębiorstwa przeżywającego trudności, należy szczególnie udowodnić warunek zawarty w punkcie 4.5., zgodnie z którym transakcja przebiega zgodnie z warunkami rynkowymi.

7.2. WEJŚCIE W ŻYCIE I CZAS TRWANIA

- (97) Z zastrzeżeniem poniższych postanowień, niniejsze wytyczne wchodzi w życie z chwilą ich opublikowania

w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*. Pozostają w mocy, przez okres pięciu lat, chyba że podjęta zostanie nowa decyzja.

7.3. POMOC DLA MŚP

- (98) Pomoc na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przeznaczona dla MŚP (pomoc indywidualna lub systemowa) zgłoszone przed 30 kwietnia 2000 r. będzie oceniana zgodnie z wytycznymi obowiązującymi przed przyjęciem niniejszego tekstu. W związku z powyższym, przedłużenie zakomunikowane Państwom Członkowskim w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* w dniu 10 marca 1999 r. (patrz uwaga 2 na dole strony) uległo odnowieniu dla tego typu pomocy.
- (99) Należy zauważyć, że każdy system podlega przydatnemu środkowi, o którym mowa w punktach 94 i 95, o ile zostanie ustalone, że system ten pozostaje w mocy po 30 czerwca 2000r.

7.4. POMOC DLA DUŻYCH PRZEDSIĘBIORSTW

- (100) Z zastrzeżeniem poniższych postanowień, Komisja będzie badała zgodność ze wspólnym rynkiem każdej pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji dużych przedsiębiorstw opierając się na niniejszych wytycznych z chwilą ich opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*. Jednakże zgłoszenia zarejestrowane przez Komisję przed tą datą zostaną zbadane w świetle kryteriów obowiązujących w momencie zgłoszenia.

7.5. POMOC NIE ZGŁOSZONA

- (101) Komisja będzie badała zgodność ze wspólnym rynkiem każdej pomocy na rzecz wspomagania i restrukturyzacji przyznawanej bez zatwierdzenia przez Komisję, a zatem niezgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu:
- a) w oparciu o niniejsze wytyczne, jeżeli pomoc lub część pomocy została przyznana po ich opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*;
- b) w oparciu o wytyczne obowiązujące w momencie przyznania pomocy, we wszystkich innych przypadkach.

⁽¹⁾ Dz.U. C 74, z 10.3.1998, str. 9.

ZAŁĄCZNIK I

FORMULARZ ZGŁASZANIA DORAŻNYCH POMOCY NA RZECZ RESTRUKTURYZACJI

I. Informacje dotyczące przedsiębiorstwa

- Nazwa przedsiębiorstwa.
- Status prawny przedsiębiorstwa.
- Sektor działalności z podaniem odpowiedniego kodu NACE.
- Nazwy głównych akcjonariuszy z podaniem ich odpowiednich udziałów.
- Wszelkie umowy między akcjonariuszami (utworzenie grupy stabilnych akcjonariuszy, prawo pierwokupu, etc.).
- Jeżeli przedsiębiorstwo należy do grupy, kopia pełnego i aktualnego schematu organizacyjnego całej grupy wraz z ukazaniem powiązań kapitałowych i praw głosu.
- Jeżeli przedsiębiorstwo powstało w wyniku wykupienia aktywów po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego lub ugody sądowej, wyżej wymienione szczegóły w odniesieniu do zainteresowanego przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstw.
- Lokalizacja wszystkich głównych zakładów produkcyjnych na całym świecie, wraz ze stanem zatrudnienia.
- Jeżeli dane przedsiębiorstwo należy do MŚP, Państwo Członkowskie powinno dostarczyć dowód na to, że przedsiębiorstwo spełnia wszystkie kryteria wspólnotowej definicji MŚP. Jeżeli tak jest w rzeczywistości, Państwo Członkowskie powinno wyjaśnić dlaczego to MŚP nie może korzystać z systemu pomocy na rzecz restrukturyzacji MŚP (brak systemów lub niespełnione warunki kwalifikowania się).
- W miarę możliwości kopia trzech ostatnich rachunków wyników, a w każdym razie ostatniego rachunku wyników.
- W razie potrzeby, kopia każdej decyzji sądowej dotyczącej mianowania tymczasowego zarządcy lub wszczęcia postępowania.

II. Badanie rynku

Państwo Członkowskie powinno dostarczyć, w odniesieniu do rynku lub rynków, na których przedsiębiorstwo przeżywające trudności funkcjonuje, kopię badania rynku wraz z nazwą instytucji, która to badanie przeprowadziła. Badanie rynku powinno określać w szczególności:

- dokładną definicję rynku, który był przedmiotem badania,
- nazwy głównych konkurentów wraz z ich udziałami w rynku, odpowiednio do przypadku: w skali światowej, wspólnotowej lub krajowej,
- ewolucję udziałów w rynku przedsiębiorstwa przeżywającego trudności jaka nastąpiła w ciągu ostatnich lat,
- ocenę kumulacji zdolności produkcyjnych w skali Wspólnoty w odniesieniu do popytu z konkluzją stwierdzającą występowanie przerostu na rynku lub nie zawierającą takiego stwierdzenia,
- perspektywy ewolucji popytu w skali wspólnotowej w ciągu najbliższych pięciu lat, ewolucji skumulowanej zdolności rynku i ewolucji cen na tym rynku.

III. Opis pomocy

- Wykazać, że trudności z jakimi przedsiębiorstwo ma do czynienia są trudnościami specyficznymi dla tego przedsiębiorstwa i nie są wynikiem arbitralnej alokacji kosztów wewnątrz grupy.
- Sprecyzować, czy przedsiębiorstwo już korzystało z pomocy na rzecz wsparcia, a jeżeli tak, podać datę udzielenia pomocy oraz załączyć zobowiązanie Państwa Członkowskiego do dostarczenia planu restrukturyzacji lub likwidacji.
- Sprecyzować, czy przedsiębiorstwo lub jego filie, w których posiada 25 % lub więcej kapitału lub głosów już korzystały z pomocy na rzecz restrukturyzacji lub uznanych za takie. W takim przypadku przytoczyć poprzednie decyzje wydane przez Komisję.

- Wymienić formę pomocy oraz całkowitą kwotę pomocy finansowej związanej z dotacją.
- Wymienić kompensaty jakie są proponowane przez Państwo Członkowskie w celu skorygowania skutków wypaczenia konkurencji na poziomie konkurentów w skali Wspólnoty.
- Wymienić wszystkie pomoc, niezależnie od ich przedmiotu, które przedsiębiorstwo mogłoby otrzymać przed końcem okresu swojej restrukturyzacji, chyba że pomoc jest objęta obowiązującą zasadą *de minimis*.

IV. Plan restrukturyzacji

Państwo Członkowskie powinno przekazać plan restrukturyzacji zgodnie z postanowieniami przewidzianymi w punktach 29 - 47, zawierający przynajmniej następujące informacje.

- Prezentacja hipotez ewolucji rynku będących wynikiem badania rynku.
- Analiza czynników, które spowodowały trudną sytuację przedsiębiorstwa.
- Prezentacja strategii zaproponowanej przedsiębiorstwu na najbliższe lata.
- Opis branż pod uwagę środków restrukturyzacji wraz z ich kosztami.
- porównawcza ocena skutków ekonomicznych i społecznych, na poziomie regionalnym i/lub krajowym, jakie pociąga za sobą zniknięcie z rynku przedsiębiorstwa beneficjenta oraz wykonanie planu restrukturyzacji.
- harmonogram wdrożenia poszczególnych środków oraz termin pełnego wdrożenia planu restrukturyzacji.
- bardzo dokładny opis projektu finansowego restrukturyzacji:
 - wykorzystanie wciąż dostępnych środków własnych,
 - sprzedaż aktywów lub filii, która wspomogłoby finansowanie restrukturyzacji,
 - inwestycje finansowe poszczególnych akcjonariuszy prywatnych oraz głównych instytucji bankowych udzielających pożyczek,
 - kwota interwencji władz publicznych wraz z uzasadnieniem konieczności zaangażowania takiej właśnie kwoty,
 - ewentualne wykorzystanie zwrotnych zaliczek lub klauzuli powrotu do lepszego stanu w celu spłaty pomocy.
- Przewidywane rachunki wyników na okres pięciu najbliższych lat wraz z szacunkiem zwrotu z kapitałów własnych oraz z analizą podatności na podstawie szeregu scenariuszy.
- sprawozdanie z uzgodnień przeprowadzonych ze związkami zawodowymi przedsiębiorstwa mających za przedmiot branż pod uwagę restrukturyzację.
- nazwa autora lub autorów oraz data opracowania planu restrukturyzacji.

V. Zobowiązanie Państwa Członkowskiego

Państwo Członkowskie powinno przedłożyć zobowiązanie do dostarczania, w sprawozdaniach dotyczących zaakceptowanych pomocy na rzecz restrukturyzacji, wszelkich przydatnych informacji związanych z pomocami, niezależnie od ich charakteru, przyznanych przedsiębiorstwu korzystającemu z pomocy na rzecz restrukturyzacji, niezależnie od tego, czy zostały one przyznane systemowo lub nie, aż do zakończenia okresu restrukturyzacji.

ZAŁĄCZNIK II

FORMULARZ ZGŁOSZENIA POMOCY NA RZECZ WSPOMAGANIA

Niezbędne informacje dotyczące przedsiębiorstwa

Nazwa przedsiębiorstwa:

Status prawny przedsiębiorstwa:

Sektor, w którym działa przedsiębiorstwo:

Liczba pracowników (w razie potrzeby skonsolidowana):

Kwota kosztów operacyjnych oraz kosztów finansowych z ostatnich dwunastu miesięcy:

Maksymalna kwota branej pod uwagę pożyczki:

Nazwa instytucji udzielającej pożyczki:

Niezbędne dokumenty do dostarczenia

- ostatni rachunek wyników wraz z bilansem działalności lub decyzją sądową dotyczącą rozpoczęcia okresu rozpoznania sytuacji przedsiębiorstwa zgodnie z krajowym prawem spółek.
 - zobowiązanie Państwa Członkowskiego do dostarczenia Komisji w terminie maksymalnie sześciu miesięcy od daty zezwolenia na udzielenie pomocy na rzecz wspomagania: albo planu restrukturyzacji, albo planu likwidacji, albo też dowodu na całkowite spłacenie pożyczki i pomocy.
 - Plan środków płynnych na sześć najbliższych miesięcy z podaniem kwot pożyczek do zaciągnięcia w krótkiej perspektywie czasowej.
 - Kopia oferty pożyczki dla przedsiębiorstwa przeżywającego trudności, pożyczki związanej z dotacją na rzecz wspomagania, która powinna zawierać warunki wpłacania pożyczanych sum oraz trybu ich spłacania.
 - Kopia projektu gwarantowania odnośnej pożyczki w przypadku gdy taka gwarancja została przewidziana.
-